

Švédská energetika je obětí vlastního úspěchu. Záporné ceny odrazují investory

6. prosince 2024 17:00

Jedním z nejzelenějších energetických mixů v Evropě se dlouhodobě může chlubit Švédsko. V posledních měsících ale ekonomika této severoevropské země začíná na rozmach obnovitelných zdrojů spíše doplácet. Rekordně nízké ceny elektřiny totiž odrazují investory od dalších projektů.

Švédsko v posledních dvou desetiletích masivně investovalo do rozvoje větrných zdrojů, které momentálně pokrývají asi čtvrtinu tamní spotřeby. I kvůli rozmachu větrné energetiky ale cena elektřiny ve Švédsku poměrně stabilně klesá do záporných hodnot, což vede k tomu, že výrobci musí platit za to, aby energii do sítě dodávali, píše agentura Bloomberg.

Navíc se očekává, že tyto nízké ceny budou ve Švédsku přetrvávat i v dalších letech. To ale zároveň ohrožuje návratnost investic do větrných projektů. Firmy se navíc nemohou spolehnout ani na dotační programy, které Švédsko v případě obnovitelných zdrojů ukončilo již před třemi lety.

Nacházíme se ve velmi složité situaci. Je to mnohem náročnější než před 25 lety, když jsme v tomto oboru začínali," komentuje aktuální trendy Matilda Afzeliusová ze švédské společnosti Renewable Energy Systems Holdings, která pracuje na projektech větrné energetiky po celé Evropě již více než 20 let.

Uhlíková neutralita v roce 2045 v ohrožení

Švédsko se aktuálně spoléhá hlavně na kombinaci vodní, větrné a jaderné energie. K dosažení úplné uhlíkové neutrality ale před zemí stojí ještě poměrně dlouhá cesta. Bez nových projektů ale není příliš pravděpodobné, že by se tento klimatický cíl podařilo severoevropské zemi splnit. V současné době je instalovaná kapacita větrných zdrojů čtvrtá nejvyšší v celé Evropské unii a dosahuje na hranici 16 400 megawattů.

Švédsko chce dosáhnout uhlíkové neutrality do roku 2045, o 5 let dřív, než jaký je momentální cíl celé Evropské unie. Nyní se ale podle agentury Bloomberg nejeví tento termín jako realistický, neboť už od prvního letošního čtvrtletí žádná z firem pro švédský trh neobjednala nové větrné turbíny. Přitom uvedení nového větrného parku do provozu trvá ve švédském případě nyní asi 8,5 roku.

Soukromé podniky říkají, že v současné situaci pro ně nejsou další investice do rozvoje švédské větrné energetiky perspektivní. Firmy se totiž musí mimo jiné potýkat s rostoucími náklady na nákup turbín, vyššími úrokovými sazbami i stále častějším odporem ze strany místních obyvatel.

Nové větrné projekty bez povolení

Švédská obchodní organizace Svens Vindenergi informovala o tom, že v první polovině letošního roku bylo v zemi zamítnuto celkem 12 z 16 z nových projektů větrných parků. Souhlas k jejich výstavbě nedala buď švédská samospráva či armáda. Výrobci rovněž podotýkají, že mají obavy o poptávku. Řada původně plánovaných energeticky náročných průmyslových parků se totiž zatím stavět nebude. Buď se jejich výstavba odkládá, anebo byla bez náhrady zrušena.

„Investoři jsou značně nervózní, když vidí, co se v severoevropských státech momentálně děje. Začínají přemýšlet i o tom, jestli podobný scénář nehrozí také jinde,“ říká k problematice analytik Yinfan Zhang ze společnosti Baringa Partners. Narážel především na Špěnělsko, kde jsou ceny elektřiny dlouhodobě velmi nízké hlavně díky obrovským solárním kapacitám.

Další starostí švédskou větrného průmyslu je také rozvoj jaderné energetiky, se kterým se do dalších let počítá. Problémem je hlavně dotovaná cena energie, které by vodní ani větrné zdroje nemohly za současné situace ani zdaleka konkurovat, uzavírá agentura Bloomberg.